

krótko

Wojtyła – Tischner

PROJEKT AUTORSKI.

21 listopada o godz. 18.00 w CE im. Jana Pawła w Gliwicach (obok katedry) odbędzie się spotkanie pt. „Karol Wojtyła – Józef Tischner. Historia pewnej przyjaźni”. Przewidziana jest prezentacja filmu i książki pt. „Tischner – życie w opowieściach” Artura Więcka „Barona” i Witolda Beresia.

Uroczystość Chrystusa Króla

GLIWICE. 23 listopada o godz. 17.00 w katedrze bp Gerard Kusz będzie przewodniczył Mszy św. w intencji ruchów oraz stowarzyszeń katolickich, a w kościele Chrystusa Króla o godz. 17.00 zostanie odprawiona Msza św. w intencji mężczyzn miasta. Słowo Boże wygłosi ks. dr Piotr Kosmol.

O Puchar „Gościa Niedzielnego”

Spotkanie przy stołach

Ponad 150 zawodników wystąpiło w sobotę 8 listopada w **Indywidualnych Mistrzostwach Liturgicznej Służby Ołtarza Diecezji Gliwickiej.**

Prócz ministrantów w zawodach wystąpiły gościnnie dziewczęta z grup Dzieci Maryi i parafialnych scholi. Osobną kategorię przygotowano dla księży, którzy przywieźli reprezentacje swoich parafii. – Zawody rozegraliśmy już po raz szósty i cieszymy się, widząc chłopców, którzy z każdym rokiem prezentują wyższy poziom. Sport to ważny element wychowania dzieci i młodzieży, dlatego zwracamy na to dużą uwagę – powiedział ks. Jacek Skorniewski, diecezjalny duszpasterz liturgicznej służby ołtarza.

Zawody rozgrywano w pięciu kategoriach. Puchary „Gościa” zdobyli:

PAWEŁ JUREK

Tenisowy turniej rozgrywany był przy 11 stołach

Michał Frej, Aneta Wróbel (oboje z parafii św. Gerarda w Gliwicach), Filip Izworski i Jakub Michalski (obaj z parafii NSPJ w Nakle Śląskim). Najlepszy w kategorii księży był już po raz drugi z rzędu o. Melchizedek Olejnik z parafii Niepokalanego Serca NMP w Zabrzcu. W klasyfikacji

drużynowej zwyciężyła parafia św. Gerarda w Gliwicach. Drugie miejsce przypadło parafii w Nakle, a trzecie parafii w Pławniowicach.

Mistrzostwa po raz pierwszy odbyły się w Gliwicach, wcześniej zawody rozgrywane były w Kuźni Raciborskiej. **Paweł Jurek**

DTŚ w Zabrzcu

Koniec budowy za 21 miesięcy

Rozpoczęła się budowa zabrańskiego odcinka Drogowej Trasy Średnicowej.

Wartość inwestycji, którą wykonuje firma Budimex Dromex SA z siedzibą w Warszawie, wynosi prawie 300 mln zł. W pierwszym etapie prac planuje się budowę 7 wiaduktów drogowych, w tym estakady nad węzłem de Gaulle'a o długości 140 m, przewidziano też dwie kładki i dwa tunele dla pieszych, połączenia z drogami i ulicami lokalnymi oraz ekrany akustyczne o łącznej długości 3,9 km i 2–6 m wysokości. – Sfinalizowanie tych działań to ogromny sukces Zabrze. Oznacza on bowiem

ARCHIWUM UM ZABRZE

W otwarciu robót przy zabrańskiej DTŚ-ce uczestniczyła m.in. prezydent miasta Małgorzata Mańka-Szulik

rozpoczęcie prac w terenie, dzięki którym już za 21 miesięcy będą gotowe odcinki Z1 i Z2, a więc fragment DTŚ biegnący do tzw. węzła de Gaulle'a – powiedziała Małgorzata Mańka-Szulik. DTŚ to najważniejsza, obok ukończonego już odcinka autostrady A4, inwestycja drogowa na Śląsku. Docelowo ma osiągnąć 31,3 km długości i połączyć sześć miast – od Katowic po Gliwice. Zgodnie z zamysłem projektodawców nie zastąpi ona autostrady A4, która przeznaczona jest dla ruchu tranzytowego, lecz będzie obsługiwać ruch lokalny, stanowiący ok. 88 proc. całości ruchu samochodowego.

Kwestowano na cmentarzach

Każdego roku z pieniędzy zebranych w dniu Wszystkich Świętych na bytomskim cmentarzu Mater Dolorosa odnawia się jeden zabytkowy nagrobek

WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH. Sukcesem zakończyły się kwesty na śląskich cmentarzach w dniu Wszystkich Świętych. Wolontariusze, którzy kwestowali na bytomskim cmentarzu Mater Dolorosa, zebrali ponad 9,5 tys. złotych. Pieniądze zostaną przeznaczone na ratowanie i renowację zabytkowych nagrobków. Na konto Towarzystwa św. Brata Alberta w Zabrze wpłynęły prawie 12 tys. zł. Pieniądze wspomogą podopiecznych towarzystwa. Na

większości gliwickich cmentarzy kwestowano na rzecz rozbudowy Hospicjum Miłosierdzia Bożego. Wolontariusze zebrali ponad 54 tys. zł. – Kwota zostanie przeznaczona na rozbudowę hospicjum. Chcemy, aby w nowym budynku mieściły się II oddział opieki paliatywnej, poradnie, sala fizykoterapii oraz pomieszczenia gospodarce. Obecnie zastanawiamy się nad koncepcją tego budynku – powiedział lek. med. Artur Pakosz, dyrektor gliwickiego hospicjum.

Ostrożnie z dopalaczami

ZABRZE. Będzie ich 50, do tej pory otwarto 15, ostatni w Zabrzu. Angielska firma Word Wind Supplements w swoich sklepach oferuje m.in. nieobojętne dla zdrowia tzw. dopalacze. Są to środki stymulujące, które działają podobnie jak narkotyki, a zawarte w nich substancje, choć legalne, są szkodliwe i prowadzą do uzależnienia. Zabrzański sklep otwarto w lokalu prywatnym, więc miasto nie miało wpływu na jego lokalizację, a obowiązujące prawo dopuszcza otwarcie takich placówek nawet

bez wiedzy zabrzańskich urzędników. Wystarczy, jeśli firma lub właściciel lokalu jest zameldowany poza miastem lub też w innej miejscowości ma zgłoszoną działalność gospodarczą. Główny składnik oferowanych produktów BZP jest zdelegalizowany w wielu krajach, m.in. w USA, Belgii, Danii Grecji i Szwecji. W Polsce trwają prace nad wciągnięciem BZP na listę substancji niedozwolonych. Na razie pozostaje tylko apelować o rozsądek, a zabrzański sklep omijać z daleka.

Symboliczne róże

ZABRZE. Ogrodnicy Europejskiego Rosarium z Sangerhausen zasadzili 7 listopada w ogrodzie Urzędu Stanu Cywilnego w Zabrzu 30 róż. – Kwiaty są prezentem od naszego miasta partnerskiego oraz symbolem przyjaźni i współpracy

– powiedziała Małgorzata Mańka-Szulik, prezydent Zabrze. W uroczystości uczestniczył m.in. Thomas Hawel, dyrektor Europa Rosarium w Sangerhausen, który wspólnie z prezydent Zabrze zasadził jedną z róż.

Jubileusz profesora

GLIWICE. W Centrum Edukacyjnym Jana Pawła II odbył się 6 listopada wernisaż wystawy „Wiszące ogrody i ludzie kwiaty” doc. dr. inż. arch. Franciszka Maurera. Wystawę zorganizowano z okazji 90. rocznicy urodzin malarza i architekta. Franciszek Maurer urodził się w Łącku koło Nowego Sącza. W 1943 roku ukończył Wydział Architektury Politechniki Lwowskiej, rok po zakończeniu wojny przyjechał do Gliwic, z którymi związał całe swoje życie. Spośród wielu realizacji architektonicznych, w większości o charakterze zabytkowym,

wyróżnić można rewaloryzację starówek gliwickiej i wodzisławskiej. Pasją malarską Franciszka Maurera, którą przejawiał od najmłodszych lat, stanowiła zawsze ważny element jego pracy dydaktyczno-wychowawczej. Obrazy F. Maurera znajdują się w zbiorach kolekcjonerów w kraju i za granicą, jeden był w posiadaniu Jana Pawła II. Prócz licznych wystaw na terenie kraju eksponowała swoje malarstwo w Wiedniu, Rzymie i Weronie. W zróznicowanej tematyce grafiki, karykatury i malarstwa Franciszka Maurera dominują kwiaty i portrety.

Malarstwo Franciszka Maurera to głównie portrety i kwiaty

Za zasługi dla miasta

BYTOM. Medal Miasta Bytomia jest dowodem uznania za pracę, zaangażowanie, wytrwałość i tworzenie pozytywnego wizerunku,

Amazonkę Ostoja, a w dziedzinie gospodarczej uhonorowany został Wacław Tomaszewski. Uroczystość wręczenia medali odbyła się 10 listopada w Bytomskim Centrum Kultury.

a zatem za szczególne zasługi dla miasta. Znani są już laureaci tegorocznej nagrody. Prezydent Bytomia Piotr Koj w tym roku przyznał medale: w dziedzinie sportowej – Jarosławowi Baranowskiemu oraz Damianowi Barteli, w dziedzinie społecznej – Januszowi Binkiewiczowi i Wspólnocie

GOŚĆ GLIWICKI

gliwice@goscniedzielny.pl

ADRES REDAKCJI:
ul. Przedwiośnie 3, 44-119 Gliwice
TELEFON/FAKS 032 750 61 30
REDAGUJĄ: ks. Waldemar Packner –
dyrektor oddziału,
Klaudia Cwołek, Mira Fiutak

Konferencja w Gliwicach

Pamięć trzeba ocalić

Żydowskiemu dziedzictwu Gliwic i powiatu gliwickiego poświęcono konferencję, która odbyła się 5 i 6 listopada.

Z powodu ważnych zajęć do Gliwic nie przyjechał Dawid Peleg, ambasador Izraela w Polsce. W liście napisał, że sercem jest przy każdej inicjatywie, która służy kontaktom polsko-żydowskim.

O tym, że na przedwojennym Śląsku Żydzi, Niemcy i Polacy żyli zgodnie, mówił Grzegorz Kamiński, nauczyciel gliwickiej SP nr 39, gdzie odbyła się konferencja. Jako przykład podał Wielowieś, w której właściciel restauracji, Żyd, zamykał ją podczas niedzielnych nabożeństw w pobliskim kościele katolickim. Z kolei podczas tzw. nocy kryształowej (9/10 listopada 1938 r.) Niemiec i katolik Franz Bialek ocalił od spalenia synagogę, pokazując gestapo akt nabycia jej na własność. Zażądał ugaszenia podpalonej synagogi pod groźbą oddania sprawy do sądu o zniszczenie prywatnego mienia. - Tylko te fakty pokazują, jak zgodnie żyją ludzie, gdy nie są podjudzani i jątżrzeni

przez totalitarne ideologie - powiedział G. Kamiński.

Dariusz Walerjański, m.in. współpracownik Żydowskiego Instytutu Historycznego, mówił o dwóch gliwickich cmentarzach żydowskich. Najstarszy, przy ul. Na Piasku, pochodzi z 1815 roku. Pochowano na nim około 1500 osób. Drugi, przy ul. Poniatowskiego, został zamknięty w 1942 roku. Cmentarze żydowskie, które wyznawcy judaizmu nazywali „domami życia”, znajdują się również w Wielowsi, Lublińcu, Toszku, Sośnicowicach i Pyskowicach. Opiekują się nimi społecznicy, którym często pomaga szkolna młodzież.

W drugim dniu uczestnicy wyjechali do Toszka i Wielowsi, gdzie zwiedzili miejscowe cmentarze żydowskie oraz wysłuchali prelekcji o najstarszych zabytkach żydowskich w powiecie gliwickim. List do uczestników konferencji napisał również Michael Schudrich, naczelny rabin Polski. Podkreślił w nim, że tego, co zostało zniszczone, nie można już przywrócić, ale ważne jest zachowanie pamięci o tych rzeczach.

Konferencję zorganizowały Gliwicki Ośrodek Metodyczny oraz SP nr 39, przy pomocy Centrum Kultury „Zamek w Toszku”. **w**

Tarnowskie Góry

Konkurs na szopkę

Muzeum w Tarnowskich Górach organizuje **10. edycję konkursu plastycznego** pod hasłem „Najpiękniejsza tarnogórska szopka bożonarodzeniowa”.

W bieżącym roku organizatorzy zamierzają szczególnie wyróżnić te szopki, w których będą znajdowały się akcenty

tarnogórskie (elementy architektury, postacie historyczne itp.). Prace będą oceniane w kategoriach: zbiorowa (np. szkolna, klasowa, rodzinna) i indywidualna (z uwzględnieniem wieku wykonawcy). Technika wykonania betlejek jest dowolna. Szopki należy składać do 24 listopada br. w muzeum w Tarnowskich Górach, Rynek 1, tel. 032 285 26 07. W połowie grudnia odbędzie się ogłoszenie wyników oraz wręczenie nagród wykonawcom najlepszych prac. Współorganizatorami konkursu są również Urząd Miejski w Tarnowskich Górach oraz tarnogórskie Starostwo Powiatowe. **■**

Dariusz Walerjański mówił o dwóch żydowskich cmentarzach, znajdujących się w Gliwicach

Prawda uczy tolerancji

Rozmowa z Grzegorzem Kamińskim, współorganizatorem konferencji.

Ks. WALDEMAR PACKNER: Jaki cel stawialiście sobie, organizując konferencję o żydowskim dziedzictwie Gliwic i powiatu gliwickiego?

GRZEGORZ KAMIŃSKI: - Chcieliśmy szerzej zaprezentować wspaniałe dziedzictwo historyczne, które na naszych ziemiach pozostało po Żydach. Poprzez konferencję chcieliśmy również spopularyzować ideę szlaku cmentarzy żydowskich. I tu prośba, aby ten pomysł wsparli nauczyciele, których pomoc jest wręcz konieczna do lepszego poznania przeszłości naszej małej ojczyzny.

Czy na terenie Śląska zachowało się dużo śladów obecności Żydów?

- Tak. To przede wszystkim wspaniałe nekropolie, których na naszym terenie jest kilkanaście. Wyjątkowym obiektem jest synagoga w Wielowsi, jedyna, która ocalała na Górnym Śląsku. Swego czasu uważana była za najbardziej okazały żydowski dom modlitwy we wschodniej części Niemiec.

Zwykłe przy porządkowaniu żydowskich cmentarzy pomaga Panu młodzież.

- W każdej szkole, w której pracowałem jako nauczyciel, znajdowałem sporą grupę uczniów gotowych poświęcić swój wolny czas przy porządkowaniu kirkutów. To prawdziwa lekcja tolerancji i otwartości w praktyce. Młodzież nie ma żadnych uprzedzeń i gotowa jest w ten sposób poznawać dzieje Śląska. Poza tym jest to doskonała forma edukacji. Kiedyś młodzież w Wielowsi mówiła „żydowskie groby”, „żydowski cmentarz” czy „żydowski kościół”. Obecnie mówią kirkut, synagoga czy macewa. Młode pokolenie uczy się również wrażliwości na dziedzictwo historyczne, które pozostało po Żydach na Śląsku. Kiedyś kilku uczniów z Wielowsi znalazło część żydowskiej tablicy nagrobnej. Od razu zadzwonili do mnie, mówiąc, że znaleźli macewę. Potem ją wyczyścili i zanieśli na kirkut. Być może gdyby nie nasza wspólna praca przy porządkowaniu tego cmentarza, ich zachowanie byłoby inne. **■**

10 lat Domu Współpracy Polsko-Niemieckiej w Gliwicach

Przeciw bezczynności

Prawda i wolność

– na te podstawy pokoju, pojednania i budowy społeczeństwa obywatelskiego 4 listopada zwrócił uwagę prof. Władysław Bartoszewski, gość honorowy uroczystości 10-lecia Domu Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Dom jest pierwszą w Polsce dwustronną organizacją pozarządową, która powstała dzięki wspólnym staraniom polskich i niemieckich instytucji. – Żeby tego typu instytucje mogły funkcjonować, trzeba mieć pomysł, trzeba go przekuć w dokument, obronić ten dokument i – co najważniejsze – poprawnie zrealizować ten projekt – mówił Ryszard Galla, od ponad dwóch lat prezes Zarządu Domu Współpracy Polsko-Niemieckiej, który witał zaproszonych gości z Polski i zagranicy. Niestety, gość honorowy prof. dr Rita Süßmuth, była przewodnicząca Bundestagu, nie dotarła, ponieważ z powodu mgły utknęła na lotnisku w Monachium. Miała ona wygłosić referat otwierający spotkanie.

Roboty drogowe na trasie Warszawa-Katowice opóźniły też przybycie drugiego honorowego gościa. Prof. Władysław Bartoszewski, sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i pełnomocnik premiera ds. dialogu międzynarodowego wynagrodził oczekiwanie bogatym w przemyślenia wykładem nt. procesu rozwoju współpracy polsko-niemieckiej jako fundamentu umacniania społeczeństwa obywatelskiego w Unii Europejskiej. Odważnie odwoływał się w nim do wartości chrześcijańskich, podając liczne przykłady na to, że pokojowa współpraca między ludźmi jest możliwa. W pełnym anegdot wystąpieniu, nie zapominając o dramatycznej historii, wskazała na już osiągnięte cele, m.in. Polskę wolną i demokratyczną, nasze członkostwo w NATO i UE. Przestrzegał jednocześnie przed uspienieniem umysłów. – Samozadowolenie często owocuje samouspokojeniem, a stąd już krok do bezczynności – mówił. – W dzisiejszym zaś świecie bezczynność, brak aktywności, brak wizji oznacza w istocie rzeczy zastój i utratę szansy – podkreślił. Zwrócił uwagę, że w kreśleniu wizji przyszłości trzeba dobrze rozumieć wolność, że nie może ona być wartością samą w sobie i że wymaga dopełniania każdego dnia, miesiąca i roku. – Z mojego osobistego doświadczenia wynika

Debata z udziałem (od lewej): dr. Christoph Bergnera, pełnomocnika rządu RFN ds. wysiedleńców i mniejszości narodowych, moderatora Marcina Wiatra, prof. Władysława Bartoszewskiego, sekretarza stanu w kancelarii premiera, i prof. Doroty Simonides, byłej senator RP

głębokie przekonanie co do odpowiedzialności, jaka spoczywa przy kształtowaniu przyszłej Unii Europejskiej i przyszłej Europy właśnie na Niemcach i Polakach – mówił. – Polacy i Niemcy mają dobrą perspektywę współzycia w pojednaniu i porozumieniu, wpisaną w struktury integracji europejskiej i struktury bezpieczeństwa euroatlantyckiego. Fundamentem tej perspektywy jest wolne i otwarte społeczeństwo obywatelskie, czego najbardziej wymiernym przejawem są efekty współpracy regionów.

Prof. Bartoszewski przypomniał, że ludność niemiecka w Polsce ma przyznany status mniejszości narodowej i umożliwiającą odpowiednią reprezentację na szczeblu państwowym i regionalnym. A Polska znajduje się w UE dzięki silnemu wsparciu Niemiec.

– Działalność Domu Współpracy Polsko-Niemieckiej jest ważnym elementem procesu tworzenia przyjaznego klimatu w stosunkach bilateralnych na szczeblu obywatelskim – mówił, wymieniając także inne inicjatywy przyczyniające się do porozumienia. Zwrócił uwagę na bogactwo mniejszości niemieckiej na Śląsku, ale przestrzegł przed tendencjami separatystycznymi. Remedium może tu być zdrowa współpraca regionów, która ma swoje fundamenty w reformie administracyjnej, przeprowadzonej przy dużym zaangażowaniu ludzi ze Śląska.

W ramach całodziennego spotkania odbyła się między innymi debata z udziałem zaproszonych gości, otwarto także wystawę pt. „10 lat w służbie polsko-niemieckiego porozumienia”, gdzie zaprezentowano najważniejsze obszary działań DWPN.

Klaudia Cwołek

Dom Współpracy znajduje się przy ul. Rybnickiej 27 w Gliwicach

Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej

„...Dom dla Niemców, Polaków oraz innych przyjaciół i sąsiadów, który służy dialogowi o tym, skąd pochodzimy, gdzie jesteśmy i dokąd zmierzamy...” – powiedział prezydent Republiki Federalnej Niemiec Roman Herzog podczas uroczystości otwarcia 17 lutego 1998 roku. Dom działa na zasadzie związku stowarzyszeń i realizuje około 160 projektów rocznie, organizując liczne spotkania, seminaria, kursy i wycieczki. Ich celem jest rozwój stosunków polsko-niemieckich poprzez kultywowanie wspólnego górnośląskiego dziedzictwa kulturowego. Więcej: www.haus.pl.

Uroczystość na wydziale teologicznym

Jubileusz kapłana i filozofa

Na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego **uczuliśmy jubileusz 75. urodzin księdza profesora Józefa Herbuta.**

W uroczystości wzięły udział osoby związane ze środowiskiem Uniwersytetu Opolskiego: abp Alfons Nossol, biskupi: Jan Bagiński, Jan Kopiec i Gerard Kusz, rektor Uniwersytetu Opolskiego prof. Krystyna Czaja, prorektorzy uniwersytetu i dziekan oraz prodziekan wydziału teologicznego.

Ks. prof. Herbut był wykładowcą przedmiotów filozoficznych najpierw w Wyższym Seminarium Śląska Opolskiego w Nysie i Opolu (od 1961 r.), następnie także – od momentu zaistnienia Uniwersytetu Opolskiego w 1994 r. – na wydziale teologicznym. Tutaj piastował stanowisko kierownika Katedry Filozofii Systematycznej i Historii Filozofii do 2004 r. Równocześnie od 1986 r. do dzisiaj związany jest etatową pracą i miejscem zamieszkania z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim.

Profesorem na Wydziale Filozoficznym KUL jest od 1987 r.

75. urodziny stały się okazją do wręczenia jubilatowi książki pamiątkowej, sumującej dotychczasowy dorobek naukowy. Nosi ona tytuł „Artykuły i szkice. Z metodologii i teorii metafizyki, filozoficznej analizy języka religijnego oraz etyki i metaetyki” i ukazuje się jako sto szósty tom Opolskiej Biblioteki Teologicznej. Przedstawienie sylwetki ks. prof. Herbuta byłoby niekompletne, gdybyśmy pozostali wyłącznie przy wymiarze naukowym. Wszyscy bowiem, którzy znają bądź znali Profesora, mają przed oczyma pobożnego kapłana, przyjaznego wszystkim, chętnego do rozmowy i pomocy (choć na pozór surowego) człowieka, ciekawego wszystkiego turystę, a niegdyś zapalonego żeglarsza. Przybliższym poznamu

Ks. prof. Józef Herbut

wychodzi na jaw subtelny humor, którym częstokroć krasi niełatwe przecież wykłady z metafizyki czy metodologii. Przykład: „Mówienie, że kotlet schabowy jest czymś konkretnym, a zupa szczawiowa nie jest czymś konkretnym, wskazuje na inne rozumienie słowa *konkret*”, albo: „Dziecko posługuje się ontologią, w myśl której krasnoludek nie jest nazwą pustą”. Było to zawsze smakowite!

Księdzu Profesorowi, kapłanowi i uczonemu, dla wielu – mistrzowi, człowiekowi skromnemu i rzeczowemu, dziękujemy za dotychczasowe dokonania oraz życzymy opieki Przedwiecznej Mądrości, długich jeszcze lat życia i nieustającej aktywności naukowej, która wzbogacać będzie polską myśl filozoficzną. *Ad multos annos!*

Ks. Krzysztof Pagór

Pierwsza tablica z tekstem po śląsku stanęła w Górkach Śląskich

Legenda „po naszymu”

Górki Śląskie w gminie Nędza są od niedawna bogatsze o jedną atrakcję – tablicę informacyjną z legendą o powstaniu wsi. Niezwykłość tablicy polega na tym, że tekst legendy został napisany po polsku, niemiecku oraz... po śląsku.

Jest to bodaj pierwsza tablica na Śląsku, gdzie śląszczyzna nie jest jedynie stylistycznym „dodatkiem”, ale pełnowartościowym i równoprawnym językiem do przekazu informacji. Pomysłodawcą śląskiej tablicy jest Henryk Postawka, mieszkający w Górkach sekretarz Towarzystwa Piastowanió Ślónskij Mówy „Danga”, na co dzień nauczyciel języka angielskiego w jednym

HENRYK POSTAWKA

z rybnickich gimnazjów. Prowadzi on również stronę internetową o wsi: www.postawka.go.pl.

Legenda o powstaniu Górek to ulubiony temat Henryka Postawki. Spisał ją najpierw w języku angielskim, po czym postarał się o przetłumaczenie jej na jak największą liczbę języków. Na wspomnianej stronie internetowej można obecnie znaleźć 12 wersji językowych legendy, między innymi w językach

W przyszłości na kamieniu stanie miniatura wieży złego rycerza Wańka, który według legendy dał początek osadzie. Obok tablica z tekstem w trzech językach

tak egzotycznych jak grecki lub dolnośląski. W przygotowaniu jest wersja kaszubskojęzyczna. Autorem wersji śląskiej jest znany śląski autor Bogdan Dzierżawa z Chwałęcic koło Rybnika (znany dzięki książkom „Utopek z Wielopola” oraz „Z biegiem Rudy”).

Henryk Postawka obiecuje, że to dopiero początek „ery śląskich tablic” w jego rodzinnej okolicy. – Dla prestiżu śląskiej mowy jest ważne, żeby wyszła ona z domów na ulice i place wsi oraz miast i zajęła równoprawną pozycję obok języka urzędowego – powiedział H. Postawka. Tablicę ufundowały Urząd Gminy w Nędzy oraz Stowarzyszenie Sumina na rzecz Odnowy i Rozwoju Górnego Śląska. ■

Odchudz

EAST NEWS

ANOREKSJA. Stawała przed lustrem i **wszyscy widzieli szkielet, tylko ona o swoim odbiciu mówiła: gruba.** Nielogiczne? Tak, bo tu nie ma logiki, to jest choroba zakłamań.

tekst

MIRA FIUTAK

mfiutak@goscniedzielny.pl

Kłamie lustro, kłamie waga i wszyscy, którzy mówią: to cię zabija. Kiedy lekarz przyjmujący ją do szpitala wpisał w formularzu 34 kg, przy jej wzroście ponad 170 cm, spojrziała na kartkę i po raz pierwszy wystraszyła się. Również dlatego, że ciało zupełnie wymknęło się spod kontroli. Zaburzenia fizjologiczne, omdlenia, kołatanie serca i zupełna niemoc fizyczna. Miała szczęście, że to zobaczyła. Na innych anorektyczkach taka informacja czy fatalne wyniki badań nie robią żadnego wrażenia. Wycieńczenie organizmu wpływa na metabolizm, odbiera logikę myślenia, oceny faktów. Można ważyć 30 kg, a czuć się silną i katować sportami ekstremalnymi, dopóki organizm całkowicie nie odmówi współpracy.

Sygnał taki jak ból

Anoreksja to choroba, nie fanaberia odchudzającej się dziewczyny, jak często jest traktowana. Jest jak ból, który informuje nas, że np. mamy chorą wątrobę. Problemy związane z jedzeniem są tylko sygnałem, dzięki któremu dowiadujemy się o tym, co niedobrego dzieje się w nas. – Z naszych doświadczeń w terapii wynika, że zaburzenia odżywiania – anoreksja, bulimia – są pewną formą przeżycia kryzysu rozwojowego – mówi Barbara Czekaj, psychiatra i psychoterapeuta, kierownik Poradni Leczenia Nerwic, która istnieje w Ośrodku Leczenia Nerwic i Zaburzeń Jedzenia, „Dąbrówka” w Gliwicach. Bierze kartkę i rysuje diagram.

Anoreksja to choroba zakłamań. Odbiera zdolności racjonalnej oceny rzeczywistości

anie, które zabija

W środku będzie cała mieszanina trudności, które mogą nam się przydarzyć, czyli źródła problemów; wymienia tu kolejno: problemy emocjonalne, urazy psychiczne, fizyczne, małe poczucie wartości, jakaś skomplikowana historia rodzinna. A od środka promieniście stawia strzałki: lęk, depresja, anoreksja, bulimia, natręctwa... Zewnętrzne objawy tego, co wewnątrz. W przypadku jednego będzie to depresja, w przypadku innego anoreksja...

Statystycznie w tej drugiej grupie znajdują się dziewczyny w wieku około 20 lat. Ale również starsze i młodsze, nawet już 12-, 13-latkę. Najczęściej perfekcjonistki, bystre, inteligentne, z dobrymi wynikami w nauce. Pozornie silne i panujące nad wszystkim. W rzeczywistości jest zupełnie inaczej, ale świetnie potrafią to ukryć. – A pod spodem poczucie niedowartościowania, które każe iść w perfekcjonizm. Sama choroba jest chorą perfekcjonizmem. Odmowa jedzenia daje poczucie własnej wartości, siły, panowania nad ciałem, rzeczywistością i innymi ludźmi. Choroba jest jedynym polem autonomii, gdzie osoba decyduje. Tu szybko może osiągnąć „sukces” – mówi Barbara Czekaj. Kiedy dziewczyna chudnie, zwykle jest to podziwiane i zauważane przez otoczenie. W Internecie i w szkołach funkcjonują całe klany odchudzających się. Ale kiedy odchudzanie jest chorobą, to po tych pozornych sukcesach przychodzi czas kosztów.

Kobieta ciągle niedoskonała

Anoreksja dopada również mężczyzn, jednak wśród zgłaszających się do gliwickiego ośrodka ich procent jest niewielki. Choroba ta często pojawia się w rodzinach z problemem otyłości lub tam, gdzie matki same, nie radząc sobie z poczuciem własnej wartości, szukają rozwiązania w dietach odchudzających. Dojrzwająca dziewczyna nie ma właściwego wzorca kobiecości, a z zewnątrz otrzymuje mnóstwo sprzecznych oczekiwań. Bądź niezależna, ale dostosuj się do wymagań, jakie mają w stosunku do ciebie inni – znajomi, rodzina, media, cała popkultura. Nie spiesz się w związkach z chłopakami, ale jeśli jesteś sama, to „coś z tobą jest nie tak”. Bądź kobieca, ale ciągle masz w sobie coś do poprawienia. – To może wywołać lęk przed byciem dorosłą kobietą. Cała prasa młodzieżowa nie promuje zdrowej, dojrzałej kobiecości, ale wzorzec skupiony na konsumpcjonizmie, zarabianiu, używaniu, a w tym gubi się obraz całej osobowości. Dojrzwająca dziewczyna błąka się po tych meandrach, atrakcyjnie przekazywanych. Nie ma też wiele pomocy ze strony otoczenia, żeby się w tym odnaleźć. Wchodzenie w okres dojrzewania to jak wrzaskanie na pole minowe.

Jeśli dziewczyna się wystraszy, zatrzymuje się, a potem stawia krok w tył, w chorobę – mówi Barbara Czekaj.

Kiedy przed rokiem w Mediolanie trwał tydzień mody, na billboardach pojawiły się zdjęcia francuskiej modelki Isabelle Caro, ważącej 31 kilogramów, która od 13. roku życia cierpi na anoreksję. Wstrząsające fotografie Oliviero Toscaniego wywołały dyskusję na temat wzorca kobiecości w rozmiarze 34 i mniejszym, promowanego przez kreatorów mody. – Projekt powstaje w głowie projektanta, a modelka ma się do niego dostosować. Zaprojektowana przez niego bielizna gorzej wygląda na normalnym, zdrowym ciele, niż na takim „wypłaszczonym”. Przeciętna kobieta czuje, że nie pasuje do tego wzorca – mówi Barbara Czekaj. W ramach terapii zebrała wycinki reklam prasowych skierowanych do kobiet. Wszystkie dotyczące pielęgnacji ciała. Rozrzuciła je na podłodze i kiedy uczestniczki terapii spojrzały na nie z góry – zobaczyły mnóstwo skierowanych potencjalnie do nich oczekiwań. Wyrażonych agresywnym językiem: usunąć, wyrwać, wykarzczać... – Kobiety mają ciągle poczucie, że nie są w porządku, bo nieustannie mają coś nie tak. Tu trzeba wydepilować, tu zlikwidować, naturalna fizjologia nie jest OK, a młode dziewczyny za wszelką cenę starają się być OK. A przecież nie ma jakiegoś jednego wzorca kobiecości. Naprawdę jest ich tyle, ile kobiet – podsumowuje na przekór temu, co kobiety słyszą na co dzień.

Samo odchudzanie córki nie musi jeszcze budzić niepokoju rodziców. Problem zaczyna się, kiedy traci nad nim kontrolę i choroba zaczyna panować nad nią. Alarmujące dla najbliższego otoczenia może być, kiedy dziecko nagle nadmiernie zaczyna przywiązywać uwagę do jedzenia, dziwnie zachowuje się przy stole, je w samotności, znika zaraz po posiłkach. Jakaś nagła zmiana, skupienie się tylko na nauce, a pomijanie innych spraw, kontaktów z rówieśnikami, rozrywki. Nawet ukrywanie swojej sylwetki pod wieloma warstwami ubrań może być takim sygnałem ostrzegawczym.

Anoreksję można wyleczyć

Co trzecia osoba podejmująca leczenie pozbywa się anoreksji całkowicie, tyle samo żyje dalej z pewnymi jej elementami, jak np. lęk przed jedzeniem, ale już bez chorobowych objawów. Reszta, niestety, nie zdrowieje, a dla 10 proc. anoreksja staje się chorobą śmiertelną. Osoby zgłaszające się do gliwickiego ośrodka „Dąbrówka” – po wstępnych konsultacjach – rozpoczynają codzienną terapię grupową, która trwa przez trzy miesiące. Jest to leczenie bezpłatne i cykl ten może być powtarzany, jeśli wymaga tego

kondycja chorego. Potem można podjąć terapię indywidualną, długoterminową lub grupową (spotkania raz w tygodniu) – nier refundowaną już przez NFZ. To jest etap rozstawania się z chorobą i uczenie się radzenia sobie z jej objawami, które mogą powracać. – Leczenie choroby jest równocześnie rozwojem osobistym, tego nie da się rozdzielić. Jeśli nie ma rozwoju, choroba wraca, bo pustka, która się pojawia, musi być czymś wypełniona – mówi Barbara Czekaj i podkreśla, że zgłaszający się do ośrodka otrzymują pomoc psychologów i lekarzy firmowaną przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne i Polskie Towarzystwo Psychiatryczne. Chce, żeby wyraźnie zaznaczyć, że prowadzona tutaj psychoterapia pozbawiona jest jakichkolwiek filozoficznych czy paranaukowych oddziaływań. Aby uspokoić pacjentów, którzy mają tego typu obawy po wizytach w innych miejscach, gdzie zgłosili się na terapię. ■

Gdzie szukać pomocy?

Ośrodek Leczenia Nerwic i Zaburzeń Jedzenia „Dąbrówka” w Gliwicach, ul. Asnyka 10 (osiedle Trynek), tel. (032) 238 34 70 (rejestracja w godz. 8.00–18.00). Informacje: www.psychoterapia-silesia.pl. Jest to ośrodek dla dorosłych, powyżej 18. roku życia. Osoby młodsze zgłaszające się do „Dąbrówki” kierowane są zwykle do Ośrodka Terapii i Psychoedukacji KOMPAS w Czeladzi, ul. Zwycięstwa 38 a, tel.: (032) 265 02 89 – w godz. 16.00–19.00, 0 507 228 500, 0 604 226 778, www.psychokompas.pl

Jak rozpoznać objawy anoreksji?

1. Spadek masy ciała o ok. 15 proc. wagi należnej (BMI poniżej 17,5 – wskaźnik masy ciała, który oblicza się, dzieląc wagę ciała w kilogramach przez kwadrat wzrostu wyrażonego w metrach).
2. Lęk przed przytyciem pomimo znacznej niedowagi czy wyniszczenia.
3. Zaburzony sposób widzenia swojego ciała (czucie się grubym pomimo wyniszczenia) – znaczna rozbieżność między uczuciami a myśleniem.
4. Brak co najmniej trzech cykli miesiączkowych.
5. Nadmierny wpływ wagi na samoocenę.

XV Ogólnopolski Festiwal
Kolęd i Pastorałek w Będzinie

Eliminacje w Tarnowskich Górach

Zespoły i soliści mogą zgłaszać się do 26 listopada. Eliminacje w naszej diecezji odbędą się w piątek 12 grudnia w Tarnowskich Górach.

Fundacja Ogólnopolski Festiwal Kolęd i Pastorałek, Urząd Miejski i Starostwo Powiatowe w Będzinie zapraszają do udziału w XV Ogólnopolskim Festiwalu Kolęd i Pastorałek im.

ks. Kazimierza Szwarlika w Będzinie. Festiwal przeznaczony jest wyłącznie dla amatorów – mogą wziąć udział: soliści, duety, zespoły wokalne, wokально-instrumentalne, chóry w trzech kategoriach wiekowych: dziecięcej, młodzieżowej i dorosłych. Festiwal przebiegać będzie w dwóch etapach. Eliminacje do konkursu odbędą się od 8 do 20 grudnia br.

w 32 rejonach Polski (w Tarnowskich Górach 12 grudnia br.). Finał festiwalu odbędzie się od 8 do 10 stycznia 2009 roku w Państwowej Szkole Muzycznej I st. im. F. Chopina w Będzinie, a koncert galowy 11 stycznia 2009 roku o godz. 16.00 w sanktuarium Polskiej Golgoty Wschodu w Będzinie.

Termin przyjmowania zgłoszeń upływa 26 listopada br. Szczegółowe informacje, w tym regulamin i kartę zgłoszenia, można otrzymać, pisząc na adres: Ogólnopolski Festiwal Kolęd i Pastorałek im. ks. Kazimierza Szwarlika, 42-500 Będzin, skr. poczt. 49, tel. 32/762 28 55, faks 32/762 28 56, tel. kom. 694 84 05 09, e-mail: ofkip@ofkip.pl.

Patronat prasowy nad festiwalem objął, jak każdego roku, redaktor naczelny „Gościa Niedzielnego”. Więcej informacji na stronie: www.ofkip.pl. **w**

Kolejny projekt KANY

Nowe umiejętności za darmo

Gliwicka KANA ogłasza nabór na szkolenia.

Nauczyciele, pracownicy samorządu lokalnego i organizacji pozarządowych mogą zdobyć nowe umiejętności w zakresie stosowania technologii informacyjnej. Projekt, w którym udział jest bezpłatny, realizowany będzie przez połączenie nauczania zdalnego z tradycyjnymi metodami, co oznacza, że można uczyć się w domu przy swoim komputerze, odwiedzając KANĘ sporadycznie. Szkolenia będą realizowane w formie modułowej i potrwać około jednego miesiąca.

Do wyboru są następujące moduły (można uczestniczyć maksymalnie w dwóch): podstawy technologii informacyjnej, zastosowanie wybranych programów użytkowych w dydaktyce,

włączanie technologii informacyjnej w lekcję przedmiotową, praktyka zastosowań technologii informacyjnej na lekcji, usługi internetowe – wybrane zastosowania dydaktyczne, kreowanie Internetu, zdalne nauczanie – uczenie się, projektowanie multimedialnego przekazu dydaktycznego, przygotowywanie materiałów cyfrowych, sztuka prezentacji, WebQuest.

Projekt, który nosi nazwę „Teach-IT.net – Modelowe doskonalenie zawodowe w dziedzinie IT dla animatorów życia społecznego w Polsce Południowej” realizowany będzie w ramach Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Zapisy i informacje: www.kana.gliwice.pl, tel. 032 230 89 41. **■**

zapowiedzi

Towarzystwo im. Edyty Stein

zaprasza **18 listopada** o godz. 18.45 na wykład pt. „Życie w wierze” z cyklu „Fundamentalna rola wiary w życiu i pismach św. Teresy Benedykty od Krzyża”. Spotkanie odbędzie się w sali parafii katedralnej w Gliwicach (ul. Jana Pawła II 7).

KIK w Gliwicach

19 listopada, kaplica św. Jadwigi w parafii Wszystkich Świętych. W programie: godz. 18.05 – nieszpory, godz. 18.30 – Msza z homilią i wykład Teresy Plewy, doradcy metodycznego, pt. „Podstawowe typy rodziców”.

KIK w Zabrzcu

19 listopada, dom parafialny św. Anny (ul. 3 Maja 18), godz. 18.45 – Msza św. z homilią i wykład prof. Macieja Sablika.

Święto muzyków

19 listopada, godz. 16.00, kościół św. Michała w Gliwicach – Nieszpory pod przewodnictwem bpa Jana Wieczorka w intencji Studium Muzyki Kościelnej, Diecezjalnej Szkoły Organistowskiej w Gliwicach i muzyków kościelnych, z okazji wspomnienia patronki św. Cecylii.

Wykład otwarty

20 listopada, godz. 18.00, CE im. Jana Pawła II w Gliwicach (koło katedry) – ks. dr Dariusz Klejnowski-Różycki, UO – „Nauka Jana Pawła II o Bogu miłosiernym”.

Siostry słuźebniczki

zapraszają gimnazjalistki z 1 i 2 klasy na „Spotkanie w przestrzeni modlitwy”, które odbędzie się od **21 do 23 listopada** w Leśnicy k. Góry Świętej Anny. Zgłoszenia: s. M. Dalmacja, tel. 0 77 404 83 30 lub 514 347 268, e-mail: betania@sluzebniczki.pl

Domowy Kościół

zaprasza na oazę modlitwy, która odbędzie się **21 listopada** w godz. 17.30–21.00 w parafii Matki Bożej Królowej Pokoju w Tarnowskich Górach (ul. Powstańców Śl. 2)

Wspólnota Dzieci Maryi

zaprasza animatorki na spotkanie, które odbędzie się **22 listopada** o godz. 11.00 w parafii Wniebowzięcia NMP w Bytomiu przy rynku.

Jubileusz chóru z Babic

23 listopada, godz. 10.00, kościół św. Anny w Babicach – Msza św. pod przewodnictwem bpa Gerarda Kusza, godz. 15.00 – koncert z okazji 30. rocznicy powstania scholi dziecięcej i chóru. Dyryguje Brygida Tomala, partie solowe: Klaudia Cieślak. **■**